

EKSAMEN I KJ 2050, GRUNNKURS I ANALYTISK KJEMI (7,5 sp)

Torsdag 26. mai 2005 kl. 9.00 – 14.00.

Oppgavesettet er på to sider. Tillatte hjelpemidler: lommekalkulator.
Alle oppgaver skal besvares. Sensurfrist 16. juni 2005.
Kontaktperson under eksamen: Knut Schrøder, telefon 922 98 478

Oppgave 1.

Vi har en vandig løsning som inneholder kobberioner. Hva som finnes av andre stoffer i denne løsningen er i utgangspunktet ikke kjent.

Vi er interessert i å finne frem til en metode for å bestemme konsentrasjonen av kobberionene. Skisser ulike metoder som kan brukes til dette. Her må det gis alternative forslag alt avhengig av antatt konsentrasjon av Cu^{2+} og hvilke andre stoffer som er til stede.

Sammenlign de metodene som skisseres og vurder fordeler og svakheter ved disse. Skisser hvilke forprøver som bør utføres for å kunne velge den mest velegnet metoden.

Oppgave 2.

Hva er forskjellen på atomspektre og molekylspektre?

Forklar prinsippene som generelt danner grunnlaget for analytisk bruk av atomabsorpsjonspektrofotometri (AAS).

Forklar hvorfor en flammeløs AAS-teknikk kan være mer følsom enn flamme-AAS.

Angi hvilke typer stoffer som kan bestemmes ved hjelp av AAS og i hvilke konsentrasjonsområder.

Oppgave 3.

Skisser kort alternative analysemetoder for AAS og vurder fordeler og ulemper ved disse sammenlignet med AAS.

Oppgave 4.

Gi en beskrivelse av gravimetri som analysemetode og bruk bestemmelse av jern som eksempel. Vurder feilkilder og interferenser.

Oppgave 5.

a. Beskriv kort prinsippet ved kromatografi.

b. Den typiske presentasjonsformen av en kromatografisk prosess/analyse er et kromatogram. Skisser et tenkt eksempel av et kromatogram av en to-komponent-blanding og benevn aksene og benevn og beskriv kort karakteristiske størrelser som beskriver kromatogrammet.

Oppgave 6.

En sekk på 50 kg inneholder en ren pulverblanding av ammoniumklorid og natriumklorid med omtrent samme vektforhold. Det er om å gjøre å finne antall kg ammoniumklorid i sekken.

Skisser hvordan prøvetakingen bør utføres for å få best mulig resultat.

Analysen utføres forsøksvis ved å titrere en prøve med standard natriumhydroksid ved bruk av en egnet indikator. Forklar hvorfor denne metoden ikke kan anbefales.

Alternativt titreres en prøve med standard sølvnitrat i surt miljø. Det brukes potensiometrisk endepunktdeteksjon slik at titreringen stoppes når konsentrasjonen av $[Ag^+] = 1,3 \cdot 10^{-5}$ M. Skisser et eksperiment som viser hvordan dette utføres. Vurder, helst ved beregninger, om en slik metode kan ha noe for seg. Løselighetsproduktet for AgCl er $1,8 \cdot 10^{-10}$. Atommassene for N, H, Cl og Na er hhv. 14, 1, 35,5 og 23.

Prøv også å skissere og vurdere en tredje metode.